

CONCURSUL NAȚIONAL TRANSCURRICULAR DE LECTURĂ ȘI INTERPRETARE „IONEL TEODOREANU”**Ediția a XVIII-a, Iași, 16-19 mai 2024
Clasa a VIII-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 100 de puncte.
- Timp de lucru: 3 ore.

Subiectul I**70 de puncte****Citește cu atenție textele următoare, pentru a răspunde cerințelor formulate în continuare:**

Sandina Milescu era prietenă cu Tincuța Rafael încă de pe vremea când erau eleve la Școala Centrală din București. Și bărbatul ei, tot inginer era, dar cu resurse mai modeste decât ale familiei Rafael. Fiul Sandinei Milescu, Mihăiță, era coleg de bancă al lui Bob Rafael. Nalt, slab, palid și blajin, pe cât era Bob de mic, plin, rumen și zurbagiu. Perechea lor școlară impunea porecla Pat și Patașon. Bob însă nu o tolera decât pentru Mihăiță căruia-i spunea Pat, Mihăiță spunându-i lui, Bob, ca și ceilalți colegi.

Nimeni n-ar fi putut explica rațiunea acestei prietenii care dăinuia din clasa întâi. Pe atunci, Mihăiță Milescu nu devenise încă Pat, înfățișarea lui de Hamlet miniatural părănd premiza unei splendide adolescențe. [...]

Mihăiță însă se impusese de la început colegilor lui ca un băiat foarte de treabă. E drept că n-avea nicio meschinărie*. Explica lecțiile oricui îl solicita. La teze, chiar neconsultat, îndrepta cu o șoaptă greșelile celui din față. La oral, sufla. Și nu numai că nu pâra, dar izbutea să aplaneze conflictele dintre elevi și pedagogi, cucerind astfel stima greu de cucerit a micilor maimuțe instinctive și nestatornice, devenind un fel de arbitru al clasei lui. [...] Era întâiul din clasă, fără efort, șef necontestat al colegilor lui, luptele ambițioase dându-se numai pentru locurile următoare celui deținut de Mihăiță.

Mihăiță nu critica pe nimeni, arătând tuturor o egală amabilitate. De Bob însă, făcea haz. Se cunoșteau de acasă, părinții lor fiind în raporturi de intimitate.

Figura, vorbele, glumele, atitudinile și formulele lui Bob, îl distrau fățiș pe Mihăiță, uneori până la lacrimi. Bob era sensibil la acest omagiu. Mihăiță îl rugase să-i fie tovarăș de bancă. Bob acceptase [...]. Cu Mihăiță alături n-avea nicio grijă la teze, căci la oral se descurca și singur, mai cu vorba lui, mai cu zâmbetul profesorului, mai cu alfabetul surdo-mușilor, pe care-l învățase și Mihăiță de la Bob.

La școală, pentru motive deosebite, și unul și altul aveau o egală popularitate. În societate însă, Bob nu prea era băgat în seamă, pe câtă vreme Mihăiță devenea imediat obiectul atenției și admirației femeilor mai cu seamă. Pe atunci, contrastul dintre cei doi, nu era cel de acum, dar tot atât de categoric îi diferenția. Mihăiță, zvelt și perfect proporționat în fin, era elegant și îndemânic în orișice haină, în așa măsură încât diversele mame imitau hainele lui, sperând că eleganța vestimentară va putea aduce odraslelor lor și grația modelului, acest atribut inimitabil.

În schimb, Bob era un adevărat dop de șampanie. Bunduc, rotund din toate părțile, captiv în sfera jovială a sănătății lui comprimate, zburlițel, nicio haină nu izbutea să-l îmbrace ca lumea. În societate, când erau alături, Bob părea ordonanța bufonă** a celui alt.

Ionel Teodoreanu, Arca lui Noe (1936)

**meschinărie* – lipsă de generozitate, de noblețe sufletească

***bufon* (adj) – comic, caraghios, grotesc

A. Lectura textului literar (40 de puncte)

1. Transcrie, din ultimul alineat, două structuri expresive/metaforice prin care este descris personajul Bob. **5 puncte**
2. Prezintă o trăsătură morală a personajului Mihăiță, precizând mijlocul de caracterizare și ilustrând-o cu o secvență comentată. **5 puncte**
3. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: „*stima greu de cucerit a micilor maimuțe instinctive și nestatornice.*” **5 puncte**
4. Comentează, în 50-70 de cuvinte, rolul tiparului descriptiv în textul dat. **5 puncte**
5. Scrie un text argumentativ, de minimum 200 de cuvinte, pornind de la o idee cuprinsă în enunțul: „*Nimeni n-ar fi putut explica rațiunea acestei prietenii care dăinuia din clasa întâi.*”, valorificând semnificațiile textului dat, precum și experiența ta de lectură. **20 de puncte**

B. Lectura textului nonliterar/de graniță (30 de puncte)

Marti, 11 [august 1936]

Începusem aseară să scriu câteva rânduri aici, în caiet, când mi-a bătut în ușă Ionel Teodoreanu. L-am poftit înăuntru și am stat vreo două ore de vorbă. Când a plecat, n-am mai știut exact ce voiam să spun în fraza începută – și am abandonat-o așa cum era, mai ales că trebuia să mergem la masă. (...)

Teodoreanu este același convorbitor fascinant pe care l-am cunoscut la Galați. Îl ascult cu cea mai vie plăcere – deși nu-mi vorbește decât despre el, despre literatură, despre romanul pe care îl scrie. Mi-a citit câteva pasaje – și unele mi s-au părut excelente. Îndeosebi un scurt episod cu doi eroi – Hans Muler și Mircea Ștefănescu.

– Sunt la o etapă antilirică, mi-a spus. E un roman pe care îl scriu împotriva mea: cred că o să-ți placă.

E de altfel un camarad încântător. Băieții lui, care locuiesc la dreapta mea și îmi sunt oarecum tovarăși de balcon, au primit ordin să fie liniștiți. Doamna Teodoreanu face o cafea neagră extraordinară, din care primesc și eu o rație de două cești pe zi.

Romanul lui se cheamă *Arca lui Noe*. Se petrece la Borsec, într-o pensiune – pensiunea lui Frau Blecher – care se mai cheamă și flota Blecher. (...)

– Să știi că și în ceea ce scriu eu acum este o pensiune, într-o localitate de munte – Pensiunea Weber – condusă de Fraulein Weber, pensiune pe care, la un moment dat, un personaj o compară cu un vapor...

Am râs amândoi de coincidență – dar nu e rău că am precizat.

– De altfel – mi-a spus el – nu cred să ne întâlnim. Mergem probabil pe drumuri diferite.

– Cu atât mai diferite cu cât ceea ce scriu eu este... o piesă de teatru.

Mihail Sebastian, Jurnal 1935-1944 (1996)

1. Numește mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate în secvențele: *să spun în fraza începută; E de altfel un camarad încântător.* **5 puncte**

2. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în enunțul: *Băieții lui, care locuiesc la dreapta mea și îmi sunt oarecum tovarăși de balcon, au primit ordin să fie liniștiți.* **5 puncte**

3. Scrie o propoziție în care să utilizezi omonimul unui cuvânt din enunțul: *Îl ascult cu cea mai vie plăcere.* **5 puncte**

4. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns.

În secvența: „De altfel – mi-a spus el – nu cred să ne întâlnim.” există:

- a) o construcție eliptică, o construcție incidentă și o construcție reflexivă;
- b) o construcție incidentă, o construcție activă și o construcție reflexivă;
- c) o construcție reflexivă, o construcție activă și o construcție reflexivă;
- d) o construcție incidentă, o construcție activă și o construcție impersonală.

5 puncte

5. Transformă în frază propoziția „Mergem probabil pe drumuri diferite.”, adăugând o propoziție subordonată atributivă și o propoziție subordonată circumstanțială de loc. **5 puncte**

6. Prezintă, în 50-100 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte, evidențiind modul în care este reflectat în fiecare text. **5 puncte**

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Privește cu atenție tabloul *Băiat cu vestă roșie*, realizat de Paul Cézanne*, apoi rezolvă următoarele sarcini de lucru:

1. Explică, în 100 – 150 de cuvinte, semnificațiile tabloului, valorificând cel puțin patru elemente de structură și de expresivitate plastică (de exemplu: tip de compoziție, planuri, centrare, simetrie, dominante cromatice, ton, tentă, efectul spațial al culorilor etc.). **5 puncte**

2. Imaginează-ți că ești „băiatul cu vestă roșie”. Redactează o pagină de jurnal, de minimum 250 de cuvinte, în care să prezinți o experiență în urma căreia ți-ai descoperit o pasiune. Data redactării este 17 mai 2024. **15 puncte**

*Paul Cézanne (1839-1906) – pictor post-impresionist francez

Notă: toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 100 de puncte. Timp de lucru: 3 ore.

